

Festiwal Kultury Walijskiej Eisteddfod UAM

Propagowanie wiedzy o językach mniejszości przez wspólne doświadczanie kultury

DOI: 10.47050/jows.2022.3.69-76

W maju 2022 r. na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu już po raz siódmy odbył się Festiwal Kultury Walijskiej Eisteddfod UAM – wydarzenie popularyzujące wiedzę o Walii i języku mniejszości, jakim jest walijski, wśród młodzieży szkolnej i akademickiej regionu. To projekt edukacyjny mający na celu poszerzenie horyzontów oraz rozwój talentów artystycznych i umiejętności językowych młodych ludzi przez organizację konkursów w różnych dyscyplinach.

deja zorganizowania polskiego odpowiednika walijskiego festiwalu Eisteddfod zrodziła się w 2014 r. wśród studentów i wykładowców Zakładu Języków i Literatur Celtyckich (obecnie Pracownia Studiów Celtyckich) na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Języki celtyckie – walijski i irlandzki – są nauczane na poznańskim uniwersytecie od 2007 r., kiedy utworzona została w ramach filologii angielskiej specjalizacja celtycka. W 2020 r. zrezygnowano z niej na rzecz oddzielnego kierunku o nazwie filologia angielsko-celtycka, na którym obecnie uczy się ponad czterdzieścioro studentów w dwóch rocznikach. Niezależnie od tych zmian już od ośmiu lat jednym z najważniejszych wydarzeń w kalendarzu poznańskich celtołogów jest Festiwal Kultury Walijskiej Eisteddfod UAM, który stanowi dla studentów (a także wykładowców) znakomitą okazję nie tylko do integracji i zdobywania doświadczeń organizacyjnych, ale także do rozwijania swoich talentów artystycznych i umiejętności językowych. Przede wszystkim jednak jest to sposób na wyjście z ich wiedzą i pasjami poza salę wykładową i zachęcenie mieszkańców regionu do zapoznania się z mało znaną, a niezwykle interesującą dwujęzyczną kulturą Walii.

Walia i jej krajobraz językowy

Walia jest krajem z reguły słabo znanym lub zgoła nieistniejącym w świadomości Polaków, a o języku walijskim wiele osób nie słyszało wcale lub sądzi, że jest on jedynie odmianą angielskiego (por. Rosiak i Hornsby 2016: 61–65). Jedną z przyczyn tego zjawiska może być fakt, że jest to kraj niewielki i peryferyjny w obrębie Wielkiej Brytanii – powierzchnia Walii to nieco ponad 20 tysięcy km kw. (co odpowiada mniej więcej obszarowi województwa podlaskiego), a liczba ludności wynosi około 3,2 miliona, co stanowi niecałe 5 proc. populacji Zjednoczonego Królestwa (Office for National Statistics 2022). Walijczycy posiadają jednak odrębną tożsamość narodową i kulturową. Jej kluczowym elementem jest język walijski, niezmiennie używany na terytorium Walii od V stulecia naszej ery, który jednak w XX w., wskutek skomplikowanych procesów społeczno-ekonomicznych, stał się językiem mniejszości.

Język walijski należy do grupy języków celtyckich (pozostałe to: irlandzki, szkocki gaelicki, mański, kornijski i bretoński), które współcześnie wszystkie są językami mniejszości, a w klasyfikacji UNESCO

MARTA LISTEWNİK
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

znajdują się na liście języków zagrożonych (Moseley 2010: 38) i poddawane są rewitalizacji. W obrębie tej grupy walijski cieszy się obecnie najmocniejszą pozycją pod względem odsetka mieszkańców, którzy deklarują, że znają język i posługują się nim na co dzień. Ma również – obok angielskiego – status oficjalnego języka Walii, jest nauczany obowiązkowo w szkołach, używany w administracji, sądownictwie i mediach (istnieją m.in. w pełni walijskojęzyczne BBC Radio Cymru i kanał telewizyjny S4C).

Obecnie Walia to kraj dwujęzyczny, gdzie po angielsku mówi niemal cała ludność, językiem walijskim posługuje się zaś zdecydowanie niższy odsetek populacji. Precyzyjny jego pomiar jest trudny, ponieważ dostępne dane statystyczne opierają się na znajomości języka deklarowanej przez respondentów, która nie zawsze przekłada się na rzeczywiste umiejętności. W najszerszym z badań – spisie powszechnym z 2011 r. – znajomość walijskiego zadeklarowało około 560 tysięcy mieszkańców Walii, a więc 19 proc. populacji (Gwyn Lewis 2015: 149). Oprócz deklarowanych umiejętności językowych ważnym wskaźnikiem jest odsetek mieszkańców, którzy twierdzą, że używają walijskiego w życiu codziennym. Tu liczby są zdecydowanie niższe: badanie z 2017 r., zlecone przez walijski rząd, wskazuje, że jedynie około 10 proc. mieszkańców zna więcej niż kilka słów w języku walijskim i posługuje się nim na co dzień (Welsh Government 2017: 11). Zarówno władze, jak i organizacje pozarządowe podejmują wiele wysiłków w celu odwrócenia tendencji spadku liczby osób walijskojęzycznych. Oficjalna strategia *Miliwn o Siaradwyr Cymraeg* stawia sobie za cel osiągnięcie nawet miliona użytkowników w 2050 r. (Welsh Government 2017). W najbliższym czasie opublikowane zostaną wyniki spisu powszechnego z 2021 r., które pokażą, jak obecnie kształtują się trendy socjolingwistyczne i czy wysiłki rewitalizacyjne w ostatniej dekadzie przyniosły pożądane skutki.

Niezależnie od statystyk to m.in. dzięki językowi walijskiemu ten niewielki kraj może się pochwalić niezwykle bogatą kulturą, a w zasadzie dwiema współistniejącymi i przenikającymi się nawzajem kulturami: walijsko- i angielskojęzyczną. Choć walijskojęzyczna część społeczeństwa pozostaje w zdecydowanej mniejszości, to od strony produkcji kulturalnej w niczym nie ustępuje społeczności anglojęzycznej. Uwagę zwraca zwłaszcza dynamicznie funkcjonująca scena literacka i muzyczna, której ważnym elementem są eisteddfody.

Czym jest Eisteddfod?

Współcześnie Eisteddfod, a właściwie eisteddfody, to walijskie festiwale kultury organizowane na szczeblu zarówno lokalnym, jak i ogólnokrajowym. Największy z nich, Narodowy Eisteddfod Walii (Eisteddfod Genedlaethol Cymru), odbywa się co roku na początku sierpnia, trwa przeszło tydzień i gromadzi średnio około 150 tysięcy osób. Narodowy Eisteddfod jest dla walijskojęzycznych mieszkańców Walii jednym z najważniejszych wydarzeń roku, wielkim zbiorowym wysiłkiem, podczas którego każdy może zaprezentować swoją działalność i swoje pasje – jest to jednocześnie celebrowanie tradycji, spojrzenie w przyszłość i okazja do integracji rozsianej po kraju mniejszości.

Na festiwal składają się liczne występy i konkursy (muzyka, taniec, recytacja), koncerty rockowe, pokazy filmowe, panele dyskusyjne, targi książki oraz wystawy w pawilonach naukowo-technicznym i artystycznym. Najważniejszym jednak elementem Narodowego Eisteddfodu jest literatura, a szczególnie trzy ogólnokrajowe konkursy literackie, których zwycięzcy otrzymują specjalne nagrody: medal za najlepszą prozę, koronę za wiersz wolny i krzesło (tron) za wiersz pisany w tradycyjnej technice *cynganeddu*. Poeci nagradzani są podczas specjalnej ceremonii zwanej *seremoni cadeirio* (dosł. „ceremonia ukrzesłowania”), prowadzonej przez najbardziej chyba charakterystycznych uczestników Eisteddfodu – członków organizacji Gorsedd y Beirdd przebranych w długie, białe, zielone lub błękitne druidyczne szaty z kapturami. Ceremonia ta jest kulminacyjnym momentem Eisteddfodu.

Skąd tak nietypowe tradycje? Eisteddfod zawdzięczamy piszącym w skomplikowanej technice *cynghaneddu* średniowiecznym walijskim bardom. To oni w 1176 r. zorganizowali pierwszy eisteddfod, rodzaj konferencji profesjonalnych poetów, podczas której w ramach zawodów poetyckich wybierali najlepszego spośród siebie. Ten „arcypoeta” (*Prifardd*) otrzymywał w nagrodę *cadair*, czyli krzesło czy tron. Współczesny Narodowy Eisteddfod swoją formułę zawdzięcza grupie dziewiętnastowiecznych literatów na czele z Iolo Morgannwgem (1747–1826), którzy postanowili ożywić dawne tradycje i w ten sposób kultywować walijską kulturę i język walijski. W tym celu zorganizowali na wzór dawnych eisteddfodów zawody poetyckie, a także, sięgając do starożytnych korzeni Walijczyków, powołali organi-

Fot. 1. Ceremonia uhonorowania zwycięzcy konkursu prozatorskiego Narodowego Eisteddfodu 2019

Źródło: Wikimedia Commons

zację Gorsedd y Beirdd (zakon bardów), która swoimi strojami nawiązuje do celtyckich druidów (o historii eisteddfodu – por. Rosiak 2019). Obecnie Gorsedd y Beirdd zrzesza ludzi zasłużonych dla kultury Walii i dopuszczenie do niego uważane jest za ogromny zaszczyt. Ceremonia uhonorowania przez Gorsedd y Beirdd najlepszego poety jest symbolem ciągłości i przetrwania walijskiej kultury na przekór wszelkim przeciwnościom zewnętrznym. Jest to także wyraz najważniejszych dla Walijczyków wartości, co znajduje swoje odbicie w wielu nieco osobliwych dla obcokrajowca ceremonialnych rytuałach. Jednym z nich jest „ceremonia miecza”, podczas której Arcydruid wypowiada znamienne słowa: „Prawda przeciwko Światu”, a następnie zapytuje publiczność: „Czy jest pokój?”, na co zgromadzeni odpowiadają: „Pokój!”. Jednocześnie członkowie Gorsedd y Beirdd trzymają nad głową nagrodzonego pisarza ogromny miecz, który nie jest nigdy wyciągany z pochwy (fot. 1). Jest to symbol pokoju jako nadrzędnej idei Eisteddfodu.

Eisteddfod w Poznaniu – upowszechnianie języka mniejszości

W eisteddfodach zawiera się wiele elementów będących kwintesencją tego, co najcenniejsze w walijskiej kulturze i co w przekonaniu poznańskich celtologów warte jest przeszczepiania na polski grunt. Są to m.in. poczucie wspólnoty, integracja, zdrowa rywalizacja, a także poznawanie i propagowanie kultury języków mniejszości.

Nadrzędnym celem Eisteddfodu UAM od początku było szerzenie wiedzy o walijskim jako języku mniejszości wśród uczniów szkół podstawowych i średnich w Wielkopolsce oraz studentów poznańskich uniwersytetów. Problematyka języków mniejszości jest w Polsce mało znana i stanowi marginalny element polskiego systemu edukacji. Rozwiązaniem problemu, jak zainteresować młodzież tym niszowym zagadnieniem, jest zaangażowanie jej w działania związane z kulturą, która jest istotnym czynnikiem motywującym do poznawania języka (por. np. Dörnyei i Ushioda 2001: 113). Kluczowe wydaje się przy tym zaproponowanie formuły, która zarówno umożliwi bezpośredni kontakt z językiem mniejszości, jak i przekazać treści kulturowe za pośrednictwem tłumaczeń. Odbывается to przez zachęcanie uczniów i studentów do aktywnego odczytywania tekstów kultury w ramach licznych konkursów artystycznych w różnych dyscyplinach. Warto również wykorzystać fakt dwujęzyczności Walii i możliwość zaproponowania obok języka walijskiego treści w języku angielskim. Przez równorzędne potraktowanie języka mniejszości i języka dominującego możliwe jest „oswojenie” języka mniejszości w świadomości odbiorców, co może wpłynąć na wytworzenie się pozytywnego do niego nastawienia (Dörnyei i Ushioda 2001: 42).

Każdy z Eisteddfodów UAM ma motyw przewodni, do którego nawiązuje projektowane corocznie przez naszych studentów logo i który decyduje o tematyce konkursów

– tym razem była to „natura” (rys. 1). Kategorie konkursowe zmieniają się nieco każdego roku. W 2022 r. odbyło się łącznie sześć konkursów: dwa literackie, dwa tłumaczeniowe, plastyczny i muzyczny. Ten ostatni zastąpił organizowane w latach ubiegłych konkursy recytatorskie. Konkursy na żywo stanowią najatrakcyjniejszą część festiwalu, ponieważ umożliwiają zgromadzonemu na Eisteddfodzie bliskie zetknięcie się z językiem, usłyszenie jego brzmienia, a także refleksję nad barierą, jaką stanowi język i jaką potrafi przełamywać sztuka, zwłaszcza muzyka.

CELtoMUZYKOWANIE – poznawanie języka przez piosenkę

W 2022 r. było to szczególnie widoczne podczas konkursu piosenki celtyckiej CELtoMUZYKOWANIE, podczas którego sześcioro uczestników ze szkół podstawowych i z liceów zmierzyło się z niełatwym zadaniem wykonania utworów walijskich oraz irlandzkich w języku oryginału. Aby to umożliwić, organizatorzy przygotowali śpiewnik zawierający teksty sześciu tradycyjnych piosenek wraz z tłumaczeniami na język polski, transkrypcją fonetyczną, nutami oraz odnośnikami do wykonanych popularnych artystów (do zbioru włączono dwie piosenki irlandzkie, co umotywowane było popularnością muzyki irlandzkiej w Polsce i chęcią urozmaicenia konkursu o nieco inny styl muzyczny w pokrewnym języku mniejszości). Dodatkowo w śpiewniku znajdowały się wskazówki dotyczące wymowy trudnych dla Polaka dźwięków języków celtyckich. Wysoki poziom konkursu pokazał skuteczność tej metody. Uczestnicy doskonale poradzi sobie z tekstami piosenek i zainspirowani różnorodnością wykonanych dostępnych w sieci stworzyli własne twórcze interpretacje. Publiczność mogła usłyszeć np. dwa wykonania walijskiej kołysanki *Si Hei Lwli 'Mabi* – jedno spokojne i kojące z towarzyszeniem gitary, drugie przy dynamicznym akompaniamencie harfy z oryginalną wokalizą. Zabrzmiały również nowoczesne w stylu wykonania walijskie pieśni miłosnych *Ar Lan y Môr* i *Tra Bo Dau* oraz irlandzka przyśpiewka *Cad é sin don té sin*, w którą uczestniczka wplotła nawet elementy irlandzkiego tańca. Ponieważ zgodnie z nazwą konkursu – CELtoMUZYKOWANIE – jego ideą była nie rywalizacja, ale wspólne przeżywanie muzyki, niezależnie od wyłonienia laureatów wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody: walijskie albumy muzyczne i irlandzkie instrumenty. Dodatkowo konkurs uświetniła swoim występem poznańska harfiarka Barbara Karlik, grająca na harfie celtyckiej melodii z Walii i Irlandii oraz własne kompozycje zainspirowane celtyckim folklorem (fot. 2). Występ ten podkreślił dodatkowo żywotność tradycyjnej muzyki narodów celtyckich.

Konkurs plastyczny i tłumaczenia

Inną dyscypliną, która przełamuje barierę językową i umożliwia uczestnictwo w Eisteddfodzie nawet bardzo młodym uczestnikom, są sztuki plastyczne. Konkurs artystyczny dla uczniów szkół średnich i studentów „Szczególnie kiedy wiatr październikowy....” zorganizowano we współpracy z wykładowcą Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu dr. Adamem Gillertem, który zadbał nie tylko o profesjonalną ocenę, ale także o instalację wystawy konkursowych prac. Konkurs polegał na stworzeniu pracy plastycznej zainspirowanej cytatem z wiersza walijskiego poety piszącego w języku angielskim Dylana Thomasa *Especially When the October Wind*. Uczestnicy otrzymali tekst wiersza wraz z polskim przekładem Stanisława Barańczaka i odnośnikiem do nagrania z recytacją utworu przez samego autora. Wiersz stanowi romantyczną refleksję nad naturą języka i rolą poezji oraz związku człowieka z przyrodą. Tegoroczny motyw natury obecny w wierszu znalazł

Rys. 1. Logo Eisteddfodu UAM 2022

Projekt Karina Galica

Fot. 2. Występ harfiarki Barbary Karlik

Źródło: archiwum własne

odzwierciedlenie w wielu ciekawych pracach plastycznych, z których większość została wykonana popularną obecnie techniką *digital painting*. Tym samym dwudziestowieczna poezja Dylana Thomasa znalazła nowy wyraz i nową interpretację.

Poeta ten, niezwykle wrażliwy na naturę, patronował również konkursowi tłumaczeniowemu z języka angielskiego, który polegał na przełożeniu fragmentu dramatu radiowego Dylana Thomasa *Under Milk Wood* (*Pod Mlecznym Lasem*). Włączanie tekstów twórców walijskich piszących po angielsku w Eisteddfod UAM od lat przynosi owoce w postaci zaangażowania dużej liczby uczestników, którzy mają już w znakomitym stopniu opanowany język angielski i niejednokrotnie są bardzo otwarci na poznawanie nowych kultur. Fragment do przełożenia wybrany przez przewodniczącego jury konkursu, tłumacza i pisarza dr. Macieję Płazę, był niezwykle wymagający: cechował się bowiem silną melodyjnością, rytmicznością i ogromną liczbą wyrazów onomatopeicznych oraz oryginalnych złożeń. Nadesłane przekłady reprezentowały wysoki poziom literacki i zgodnie z werdyktem jury najlepsze z nich nadawałyby się po drobnych poprawkach do publikacji. Godne uwagi jest to, że wśród laureatów znaleźli się zarówno studenci filologii polskiej i angielskiej, jak i uczniowie początkowych klas liceum.

Drugi konkurs tłumaczeniowy Eisteddfodu, z języka walijskiego, przeznaczony był przede wszystkim dla studentów filologii angielsko-celtyckiej. Zachęca on ich do spróbowania swoich sił w przekładzie literackim z języka walijskiego i zmierzenia się z licznymi pułapkami, jakie może on stawiać. Formuła konkursu musi się oczywiście różnić od bliźniaczego konkursu z języka angielskiego, gdyż poziom językowy studentów języków celtyckich, którzy zaczynają przygodę z nimi dopiero na uniwersytecie, nie przekracza średnio zaawansowanego. Dlatego tekst konkursowy opatrzone został przez organizatorów glosami wyjaśniającymi trudne konstrukcje gramatyczne lub idiomy, dzięki czemu uczestnicy mogli łatwo odnaleźć właściwe hasła podczas korzystania ze słownika. Dodatkowym aspektem konkursu jest to, że wybierane przez nas corocznie walijskojęzyczne teksty zawierają odniesienia do Polski lub Polaków. Dzięki temu uczestnicy muszą zwrócić większą uwagę na dobranie strategii tłumaczeniowej w celu właściwego oddania w języku polskim kontekstów kulturowych.

Tak było również i tym razem – studenci postawieni zostali przed zadaniem przetłumaczenia fragmentu opowiadania Caryl Lewis *Y Llif*, opowiadającego o polskim emigrancie w Walii. Konkurs od lat cieszy się popularnością wśród studentów celologii, gdyż pozwala im rozwinąć swoje umiejętności językowe, motywuje do nauki i dalszych prób translatorskich, a także stanowi rzadką okazję do pracy z językiem polskim na studiach, podczas których cała nauka języków celtyckich odbywa się za pośrednictwem języka angielskiego. Także w tym roku otrzymane prace były na wysokim poziomie i zawierały ciekawe rozwiązania językowe. Podczas Eisteddfodu uczestnicy mieli okazję wysłuchać szczegółowej analizy problematyki przekładów ze strony jury, a laureaci otrzymali nagrody książkowe związane z literaturą walijską.

Medal i tron

Chociaż konkursy translatorskie cieszą się największym powodzeniem zarówno wśród studentów, jak i wśród uczniów, wzorem prawdziwych Eisteddfodów organizatorzy polskiego festiwalu największą wagę pragną nadać dwóm konkursom propagującym oryginalną twórczość literacką: prozatorskiemu o Medal Eisteddfodu i poetyckiemu o Tron Eisteddfodu. W konkursie prozatorskim zadanie polegało na napisaniu opowiadania lub eseju zainspirowanego cytatem z wiersza R.S. Thomasa *Where?: „Gdzie się obrócić, by nie obrócić się w kamień?”* (przeł. Andrzej Szuba). Z kolei zadaniem konkursu poetyckiego była „Rzeka”. Chociaż regulamin konkursu nie narzuca konkretnej formy, uczestnicy zachęcani są do zapoznania się z tradycyjnymi walijskimi technikami i formami poetyckimi, takimi jak *cynghanedd* czy *englyn*, i wykorzystania ich jako inspiracji w swoim wierszu. Służy temu

przygotowany przez organizatorów obszerny poradnik w języku polskim, znajdujący się na stronie internetowej festiwalu (polskacymru.wixsite.com/eisteddfod/cynghanedd).

Oryginalnym aspektem obu eisteddfodowych konkursów literackich jest fakt, że uczestnicy mają możliwość wyboru języka, w którym piszą – jest to polski, angielski lub walijski w prozie i polski, angielski, walijski lub irlandzki w poezji. Podkreśla to wielojęzyczny aspekt naszego festiwalu i nawiązuje do dwujęzycznej kultury Walii. Wyrasta także z doświadczenia lat ubiegłych, które pokazuje, że niektórzy licealiści i studenci posiadają ogromną łatwość wyrażania się po angielsku i niejednokrotnie preferują pisanie w tym języku. Studenci filologii celtyckiej próbują ponadto swoich sił w układaniu wierszy w językach celtyckich, w wyniku czego w ubiegłych latach powstało kilka niezwykle interesujących utworów. Otrzymane w tym roku zgłoszenia konkursowe były zarówno po polsku, jak i po angielsku, i – co ciekawe – to na ten ostatni zdecydowali się zdobywcy pierwszych miejsc: autorzy medalowego opowiadania *Where to turn...* i zwycięskiego wiersza *The Innate River*. Ten ostatni zawierał również oddane po angielsku elementy wspomnianych technik i form *cynghanedd* i *englyn*. Nagrodzone prace literackie zostały opublikowane na stronie internetowej festiwalu, gdzie można przeczytać również teksty z lat ubiegłych.

Ceremonia *cadeirio*

Na rozpoczęcie głównej części festiwalu, która odbyła się 20 maja na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, wygłoszony został przez organizatorkę krótki wykład o Walii i języku walijskim oraz o tradycji Eisteddfodu. Dzięki temu zgromadzona publiczność mogła zrozumieć kontekst kulturowy oraz symbolikę eisteddfodowych ceremonii i z tym większym zainteresowaniem śledzić poznańską wersję *seremoni cadeirio* – nagrodzenia Tronem najlepszego poety. Ceremonię odegrali Gorsedd y Myfyrwyr (wal. *myfyrwyr* – studenci), czyli studenci kierunku filologia angielsko-celtycka przebrani we własnoręcznie wykonane szaty druidów. Przedstawienie nie było oczywiście dokładnym odwzorowaniem walijskich rytuałów, ale wariacją zawierającą kilka elementów z oryginalnej ceremonii. Na otwarcie studenci zaśpiewali więc w języku walijskim „Modlitwę druida” (*Gweddi'r Orsedd*) – tekst wymyślony przez dziewiętnastowiecznych literatów, odwołujący się do wyższych wartości, które reprezentuje Eisteddfod. Następnie odbyło się według walijskiego zwyczaju ogłoszenie zwycięzcy konkursu poetyckiego: wypowiedziany został głośno przez Arcydruida pseudonim poetki, po czym została ona poproszona o powstanie spośród publiczności i wyjście na scenę, gdzie czekał na nią Tron Arcybarda. Następnie studenci odegrali w języku walijskim opisaną już ceremonię miecza (w naszej wersji była to replika polskiej szabli) oraz obdarowania poetki darami symbolizującymi płody ziemi i związek poezji z naturą (w naszej wersji był to kosz z nagrodami przyozdobiony kwiatami i motywem poznańskich koziołków). Na zakończenia laureatka otrzymała wykonany przez studentów Tron Eisteddfodu, czyli miniaturowe krzesło w kształcie drzewa (fot. 3).

Seremoni cadeirio to corocznie kulminacyjny moment poznańskiego festiwalu, który najlepiej zapada w pamięć wszystkim uczestnikom i stanowi okazję doświadczenia

Fot. 3. Tron Eisteddfodu UAM 2022 wykonany przez studentów

Źródło: archiwum własne

Fot. 4. Studenci i wykładowcy kierunku filologia angielsko-celtycka oraz laureatka konkursu poetyckiego podczas Eisteddfodu UAM

Źródło: archiwum własne

na żywo tradycji Eisteddfodu i usłyszenia języka walijskiego. Odbywa się dzięki zaangażowaniu studentów-celtologów, którzy wkładają duży wysiłek w opanowanie tekstu ceremonii i przygotowanie rekwizytów (fot. 4), dzięki czemu rozwijają swoją kreatywność i wzbogacają wiedzę językowo-kulturową.

Podsumowanie

Podczas tegorocznego – siódmego już – Eisteddfodu UAM udało się osiągnąć wiele celów edukacyjnych, z których najważniejsze to:

- ➔ integracja osób w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach wokół kultury mniejszościowej;
- ➔ szerzenie wiedzy o językach mniejszości i oswajanie z ich brzmieniem, przez co nadany jest im status równorzędny wobec języków głównego nurtu;
- ➔ uwrażliwianie na problematykę wielojęzyczności;
- ➔ edukacja uczniów i studentów w dziedzinie przekładu literackiego, zachęcanie do przekładów z języka walijskiego na język polski;
- ➔ propagowanie oryginalnej twórczości młodzieży w różnych językach, nie tylko w języku ojczystym;
- ➔ zachęcanie do twórczości artystycznej i muzycznej inspirowanej mniej znanymi kulturami europejskimi.

W organizowanych do tej pory Eisteddfodach UAM wzięło łącznie udział kilkuset uczestników – w tym roku było to około stu osób. Współpracowaliśmy i współpracujemy z kilkunastoma szkołami w Poznaniu i w województwie wielkopolskim, z humanistycznymi wydziałami UAM oraz Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu. Festiwal wspierały także Fundacja Kultury Akademickiej, Centrum Kultury Zamek i Fundacja UAM – grant tej ostatniej pozwolił nam w tym roku na zakup wielu nagród i zaangażowanie jurorów zewnętrznych. Więści o Eisteddfodzie UAM trafiają za pośrednictwem Internetu również do Walii. Dzięki temu na rok przyszły zaplanowana została współpraca z działającą tam Fundacją im. Józefa Hermana (malarza polskiego pochodzenia) w zakresie organizacji konkursów artystycznych, która zapewne pozwoli nam na budowanie nowych kulturowych mostów między Walią Polską. Z niewielkiego uczelnianego wydarzenia wymyślonego przez grupę studentów Eisteddfod ma szansę stać się międzynarodowym przedsięwzięciem edukacyjnym, propagującym nie tylko wiedzę o językach mniejszości, ale także ideę wspólnego doświadczania kultury.

Link do strony festiwalu, na której w zakładce „Galeria” można obejrzeć zdjęcia i nagrania z festiwalu oraz przeczytać nagrodzone teksty: polskacymru.wixsite.com/eisteddfod. Nagrania z konkursu CELtoMUZYKOWANIE na kanale YouTube Cymdeithas Gwlad Pwyl a Chymru (Towarzystwo Polsko-Walijskie): bit.ly/3OLCOSA.

BIBLIOGRAFIA

- ➔ Dörnyei, Z., Ushioda E. (2001), *Teaching and Researching Motivation*, Harlow: Longman.
- ➔ Gwyn Lewis, W. (2015), *Wales: Towards national strategy*, [w:] P. Mehisto, F. Genesee (red.), *Building bilingual education systems: forces, mechanisms and counterweights*, Cambridge: Cambridge University Press, s. 147–166.

- Moseley, Ch. (red.) (2010), *Atlas of the world's languages in danger*, Paris: UNESCO Publishing.
- Office for National Statistics (2022), *Wales population mid-year estimate*, <bit.ly/3OWVA9A>, [dostęp: 1 czerwca 2022].
- Rosiak, K. (2019), *Rola Narodowego Eisteddfodu w kultywowaniu i rozwoju poezji walijskiej*, „Litteraria Copernicana”, nr 2(30), s. 155–165.
- Rosiak, K., Hornsby, M. (2016), *Motivational Factors in the Acquisition of Welsh in Poland*, „Studia Celtica Posnaniensia”, t. 1, s. 57–72.
- Welsh Government (2017), *Cymraeg 2050: A million Welsh speakers*, <bit.ly/3BAoIW5>, [dostęp: 1 czerwca 2022].

DR MARTA LISTEWNİK Adiunkt w Pracowni Studiów Celtyckich na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obecnie wykłada język walijski i walijską literaturę na kierunku filologia angielsko-celtycka. Autorka tłumaczeń literackich z języka walijskiego, m.in. powieści *Jedna księżycowa noc* Caradoga Pricharda i *Niebieska Księga* z *Nebo Manon* Steffan Ros. Aktywnie zajmuje się propagowaniem kultury walijskiej w Polsce w ramach działalności Towarzystwa Polsko-Walijskiego i organizacji festiwalu Eisteddfod UAM.